

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU / MODUŁU

1. Nazwa przedmiotu:	LOGOPEDIA				
2. Kod przedmiotu:	05.9				
3. Okres ważności karty:	ważna od roku akademickiego: 2021/2022				
4. Poziom kształcenia:	studia pierwszego stopnia				
5. Forma studiów:	studia stacjonarne				
6. Kierunek studiów:	pedagogika				
7. Profil kształcenia:	praktyczny				
8. Specjalność/moduł specjalnościowy	Pedagogika resocjalizacyjna				
9. Semestr:	III				
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych				
11. Prowadzący przedmiot:	dr Beata Fedyn				
12. Grupa przedmiotów:	Blok przedmiotów do wyboru z zakresu terapii psychopedagogicznej				
13. Status przedmiotu:	obowiązkowy				
14. Język prowadzenia zajęć:	polski				
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:					
Biomedyczne podstawy rozwoju, psychologia rozwojowa i osobowości; rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny dziecka, normy rozwojowe, czynniki warunkujące rozwój dziecka.					
16. Cel przedmiotu:					
Zapoznanie studentów z podstawowymi wiadomościami na temat rozwoju mowy dziecka oraz profilaktyki i terapii logopedycznej jej zaburzeń, umożliwienie opanowania umiejętności prowadzenia ćwiczeń z zakresu logopedii ogólnej.					
17. Efekty uczenia się:					
Ozn.	Opis efektu uczenia się	Metody realizacji modułów kształcenia	Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
W1	Zna przedmiot i zadania logopedii jako dziedziny wiedzy i praktyki oraz opisuje jej podstawowe pojęcia.	Wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna	Kolokwium	W	K_W15
W2	Omawia budowę i funkcję poszczególnych elementów narządu mowy.	Wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna, pokaz	Kolokwium	W	K_W17
W3	Przedstawia prawidłowości rozwoju mowy, jej zaburzenia oraz metody profilaktyki logopedycznej.	Wykład konwersatoryjny, kolokwium, dyskusja, analiza przypadku, analiza	Kolokwium, udział w dyskusji, wypowiedzi ustne w	W/Ć	K_W15, K_W16, K_W17

		literatury przedmiotu	powiązaniu z analizowaną literaturą		
U1	Potrafi ocenić rozwój mowy dziecka oraz wstępnie zdiagnozować zaburzenia tego rozwoju.	Analiza przypadku, analiza literatury przedmiotu, prezentacja multimedialna	Kolokwium, wypowiedzi ustne w powiązaniu z analizowaną literaturą,	W/Ć	K_U02, K_U04, K_U06, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11., K_U14
U2	Umie zaplanować oraz przeprowadzić ćwiczenia z zakresu logopedii ogólnej dostosowując je do wieku dziecka.	Praca w grupie zadaniowej, przygotowanie scenariusza zajęć, prezentacje multimedialne, mikroteaching	Obserwacja zajęć przygotowanych przez studenta, ocena scenariusza zajęć, prezentacje ustne z wykorzystaniem multimedialnych,	Ć	K_U06, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U14, K_U16
U3	Potrafi przygotować odpowiednie pomoce niezbędne do przeprowadzenia ćwiczeń logopedycznych wspierających rozwój mowy dziecka.	Projektowanie i wykonanie środków dydaktycznych, mikroteaching	Ocena przygotowanych pomocy dydaktycznych	Ć	K_U06, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U16
K1	Jest świadomy potrzeby zdobywania oraz doskonalenia wiedzy z zakresu logopedii.	Wykład konwersatoryjny, praca w grupie zadaniowej, dyskusja	Udział w dyskusji, ocena przeprowadzonych zajęć z zakresu logopedii ogólnej i przygotowanych pomocy do zajęć	W/Ć	K_K01, K_K08
K2	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru działania pedagoga oraz przejawia postawy zrozumienia wobec drugiego człowieka.	Analiza przypadku, wykład konwersatoryjny, dyskusja	Udział w dyskusji, obserwacja zajęć przygotowanych przez studenta	W/Ć	K_K04
K3	Wykazuje wrażliwość na potrzeby rozwojowe dziecka.	Analiza przypadku, dyskusja, analiza literatury przedmiotu	Udział w dyskusji, wypowiedzi ustne w powiązaniu z analizą literatury	Ć	K_K02, K_K08

			przedmiotu		
18. Formy i wymiar zajęć:			W-15 godz. Ćw-15 godz.		
19. Treści kształcenia:					
Szczegółowy program zajęć					
L. p.	Tematyka wykładów			Liczba godzin	
1.	Przedmiot i zadania logopedii. Miejsce logopedii w systemie nauk. Specjalności logopedii stosowanej. Organizacja opieki logopedycznej w Polsce.			1	
2.	Mowa. Pojęcie mowy. Podstawowe składniki mowy – język, tekst, nadawanie, odbiór. Przebieg procesu nadawania i odbioru mowy.			2	
3.	Rozwój mowy dziecka. Okresy rozwojowe. Przyczyny zaburzeń rozwoju mowy.			2	
4.	Podstawowe pojęcia logopedyczne. Zaburzenia mowy. Wada wymowy. Wada mowy. Klasyfikacja zaburzeń mowy.			2	
5.	Opóźniony rozwój mowy. Przyczyny, objawy, postępowanie.			2	
6.	Wady wymowy. Pojęcie, podział, przyczyny, podział. Profilaktyka i terapia.			2	
7.	Jąkanie. Rozwojowa niepełność mówienia. Przyczyny, objawy, różnicowanie. Postępowanie terapeutyczne. Jąkanie a gielkot.			2	
8.	Szkolna dojrzałość językowa.			2	
9.	Zaliczenie.			1	
Łączna liczba godzin - wykłady				15	
L. p.	Tematyka ćwiczeń			Liczba godzin	
1.	Zajęcia organizacyjne. Cele realizacji przedmiotu, literatura, warunki zaliczenia. Wprowadzenie do logopedii. Wykorzystanie wiedzy z zakresu logopedii w pracy korekcyjno - kompensacyjnej.			1	
2.	Rozwój mowy dziecka. Norma i patologia. Czynniki warunkujące rozwój mowy dziecka. Rozwój umysłowy. Warunki środowiskowe i wychowawcze. Wybrane teorie rozwoju mowy.			2	
3.	Opis fonetyczny języka polskiego. Articulacja samogłosek i spółgłosek polskich. Rentgenogram i palatogram. Ćwiczenia artykulacyjne.			2	
4.	Badanie logopedyczne. Badanie sprawności narządu artykulacyjnego, badanie rozumienia mowy, badanie wymowy, badanie słuchu fonematycznego. Wybrane testy i pomoce.			2	
5.	Kolokwium.			1	
6.	Ćwiczenia oddechowe. Oddychanie brzuszo – przeponowe. Ćwiczenia mobilizujące wyłącznie układ oddechowy, łączenie ćwiczeń z ruchami rąk, nóg i tułowia, łączenie ćwiczeń z wypowiadaniem głosek, mówieniem i śpiewaniem.			1	
7.	Ćwiczenia motoryczne narządów artykulacyjnych. Ćwiczenia szczęki dolnej, warg, języka, podniebienia miękkiego.			1	
8.	Ćwiczenia kształtujące słuch fonematyczny. Różnicowanie głosek opozycyjnych, analiza i synteza słuchowa.			2	
9.	Ćwiczenia relaksacyjne i logarytmiczne.			2	

10	Zaliczenie	1	
Łączna liczba godzin - ćwiczenia		15	
20. Egzamin:	nie		
21. Literatura podstawowa:			
1. Jastrzębowska G., Podstawy logopedii. Wyd. Uniwersytetu Opolskiego, Opole 1996. 2. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), Logopedia – pytania i odpowiedzi. Wyd. Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2003. 3. Minczakiewicz E.M., Psychoruchowy rozwój dziecka. Diagnoza, propozycje wsparcia i pomocy rodzinie. Wyd. Impuls, Kraków 2009. 4. Piaget J., Mowa i myślenie u dziecka. PWN, Warszawa 1992. 5. Ročławski B., Poradnik fonetyczny dla nauczycieli. WSiP, Warszawa 1986. 6. Sachajska E., Uczymy poprawnej wymowy. WSiP, Warszawa 1992. 7. Soltys – Chmielowicz A., Zaburzenia artykulacji: teoria i praktyka. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2008. 8. Styczek I., Logopedia. PWN, Warszawa 1983.			
22. Literatura uzupełniająca:			
• Chęćek M., Jąkanie: diagnoza – terapia – program. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007. • Skorek E.M., Z logopedią na ty – podręczny słownik logopedyczny. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2005. • Matuszkiewicz – Górka M., Prakcja. Ćwiczenia usprawniające mowę. CD, Wyd. Komlogo, Gliwice 2006. • Lichota E., Terapia wad wymowy. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2005. • Rentgenogramy, palatogramy, labiogramy. Praca zbiorowa. CD, CD, Wyd. Komlogo, Gliwice 2005.			
23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się:			
Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta	
1	Wykład	15/13	
2	Ćwiczenia	15/15	
3	Konsultacje	2/0	
	Suma godzin	32/28	
24. Suma wszystkich godzin:	60	25. Liczba punktów ECTS:	2
26.Kryteria oceny:			
na ocenę 2,0	Nie potrafi wyjaśniać, nawet z pomocą nauczyciela, uwarunkowań procesu rozwoju mowy. Używa języka potocznego. Nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć z zakresu logopedii. Nie potrafi opisać podstawowych cech poszczególnych okresów rozwojowych mowy. Nie potrafi wykorzystywać wiedzy teoretycznej w celu projektowania zajęć logopedycznych. Nie przygotowuje w terminie pomocy niezbędnych do przeprowadzenia ćwiczeń logopedycznych. Poprawnie zachowuje się na zajęciach. Nie przygotowuje się systematycznie do zajęć. W małym stopniu bierze aktywny udział w zajęciach. Niechętnie pracuje w grupie, nigdy nie przyjmuje roli lidera. W pracy grupowej wykazuje niskie zaangażowanie, niechętnie realizuje zadania narzucone przez lidera. Nie zalicza obowiązkowych kolokwii. Nie oddaje do oceny obowiązkowych prac zaliczeniowych w ustalonym terminie. Opuszcza zajęcia. Nieobecności nie zalicza na konsultacjach.		

na ocenę 3,0	Stara się wyjaśniać, często z pomocą nauczyciela, uwarunkowania procesu rozwoju mowy. Często używa języka potocznego. Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu logopedii. Wymienia i pobieżnie charakteryzuje podstawowe cechy poszczególnych okresów rozwojowych mowy, opierając się na wiadomościach zdobytych tylko na zajęciach. Przygotowuje, często z pomocą nauczyciela, scenariusze zajęć logopedycznych zawierające podstawowe, typowe ćwiczenia logopedyczne. Przygotowuje typowe pomoce do zaproponowanych ćwiczeń. Wymienia niektóre zaburzenia mowy oraz ogólnie charakteryzuje ich podstawowe objawy. Poprawnie zachowuje się na zajęciach. Czasami nie jest przygotowany do zajęć. W małym stopniu bierze aktywny udział w zajęciach. Pracuje w grupie, ale nigdy nie przyjmuje roli lidera. W pracy grupowej wykazuje niskie zaangażowanie, ale realizuje zadania narzucone przez lidera. Terminowo pisze kolokwia, ale nie zawsze zalicza je za pierwszym razem. Oddaje do oceny obowiązkowe prace zaliczeniowe, często po ustalonym terminie. Nie opuszcza zajęć. Ewentualne, nieobecności zalicza na konsultacjach
na ocenę 3,5	Poprawnie wyjaśnia uwarunkowania procesu rozwoju mowy. Czasami pomaga sobie wykorzystując język potoczny. Definiuje podstawowe pojęcia logopedii. Opisuje charakterystyczne cechy etapów rozwoju mowy wykorzystując tylko wiadomości zdobyte na zajęciach. W oparciu o przedstawione na zajęciach źródła opracowuje, często z pomocą nauczyciela, scenariusze ćwiczeń logopedycznych. Przygotowuje w sposób odtwórczy pomoce do opracowanych scenariuszy zajęć. Wymienia, często z pomocą nauczyciela, podstawowe objawy zaburzeń mowy. Poprawnie zachowuje się na zajęciach. Stara się systematycznie przygotowywać do zajęć, w których czasami bierze aktywny udział. Pracuje w grupie, ale przede wszystkim podporządkowuje się woli lidera. W pracy grupowej tylko czasami wykazuje zaangażowanie. Terminowo zalicza kolokwia. W terminie oddaje do oceny obowiązkowe prace zaliczeniowe, które czasami wymagają poprawy lub korekty. Nie opuszcza zajęć. Ewentualne, nieobecności zalicza na konsultacjach
na ocenę 4,0	Prawidłowo wyjaśnia uwarunkowania procesu rozwoju mowy. Używa języka naukowego. Prawidłowo definiuje podstawowe pojęcia logopedii. Poprawnie opisuje charakterystyczne cechy poszczególnych etapów rozwoju mowy, wykorzystując przede wszystkim wiadomości zdobyte na zajęciach. W oparciu o przedstawione źródła opracowuje scenariusze zajęć logopedycznych, zawierające typowe, znane ćwiczenia. Przygotowuje estetyczne pomoce do zaproponowanych ćwiczeń. Wymienia objawy zaburzeń mowy oraz sposoby profilaktyki logopedycznej. Systematycznie ocenia poziom swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz podejmuje działania w celu zdobycia wyższej oceny. Z własnej inicjatywy poprawia wyniki kolokwium oraz innych prac pisemnych. Wzorowo zachowuje się na zajęciach. Systematycznie przygotowuje się do zajęć, w których bierze aktywny udział. Chętnie pracuje w grupie, najczęściej, jednak nie przyjmuje roli lidera. W pracy grupowej wykazuje zaangażowanie i odpowiedzialność za powierzone zadania. Terminowo zalicza kolokwia. W terminie oddaje do oceny obowiązkowe prace zaliczeniowe. Nie opuszcza zajęć. Ewentualne, usprawiedliwione nieobecności zalicza niezwłocznie na konsultacjach
na ocenę 4,5	Samodzielnie i wyczerpująco wyjaśnia uwarunkowania procesu rozwoju mowy. W wypowiedziach używa języka naukowego. Bezbłędnie definiuje wszystkie podstawowe pojęcia logopedii. Wnikliwie opisuje charakterystyczne cechy poszczególnych okresów rozwojowych mowy, czasami wykorzystując nie tylko wiadomości zdobyte na zajęciach, ale także uzupełnione poleconą literaturą przedmiotu. W oparciu o przedstawione źródła opracowuje ciekawe scenariusze ćwiczeń logopedycznych. Przygotowuje interesujące i estetyczne pomoce do ćwiczeń logopedycznych. Wymienia i charakteryzuje objawy zaburzeń mowy oraz wymienia sposoby zapobiegania. Prawidłowo wykorzystuje wiedzę teoretyczną w celu projektowania pracy w zakresie wspierania rozwoju mowy.

	Systematycznie ocenia poziom swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Wzorowo zachowuje się na zajęciach. Systematycznie przygotowuje się do zajęć, w których bierze aktywny udział. Chętnie pracuje w grupie, często przyjmując rolę lidera. W pracy grupowej wykazuje zaangażowanie i kreatywną postawę. Terminowo zalicza kolokwia. W terminie oddaje do oceny obowiązkowe prace zaliczeniowe. Nie opuszcza zajęć. Ewentualne, usprawiedliwione nieobecności zalicza niezwłocznie na konsultacjach.
na ocenę 5,0	Samodzielnie i wyczerpująco wyjaśnia uwarunkowania procesu rozwoju mowy. Swobodnie posługuje się językiem naukowym. Bezbłędnie definiuje wszystkie podstawowe pojęcia logopedii. Wnikliwie opisuje charakterystyczne cechy poszczególnych okresów rozwojowych mowy, wykorzystując nie tylko wiadomości zdobyte na zajęciach, ale także uzupełnione literaturą przedmiotu. W oparciu o przedstawione źródła opracowuje ciekawe propozycje scenariuszy ćwiczeń logopedycznych. Przygotowuje interesujące, kreatywne i estetyczne pomoce do ćwiczeń logopedycznych. Wymienia i charakteryzuje objawy zaburzeń mowy oraz wskazuje na sposoby ich wczesnej diagnostyki i profilaktyki. Prawidłowo wykorzystuje wiedzę teoretyczną w celu projektowania pracy w zakresie wspierania rozwoju mowy. Systematycznie ocenia poziom swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Poszukuje źródeł ciągłego doskonalenia. Wzorowo zachowuje się na zajęciach. Systematycznie przygotowuje się do zajęć, w których bierze aktywny udział. Chętnie pracuje w grupie, najczęściej przyjmując rolę lidera. W pracy grupowej wykazuje zaangażowanie i kreatywną postawę. Terminowo zalicza kolokwia. W terminie oddaje do oceny obowiązkowe prace zaliczeniowe. Nie opuszcza zajęć. Ewentualne, usprawiedliwione nieobecności zalicza niezwłocznie na konsultacjach.